

DigiUp

**PROGRAM USPOSABLJANJA ZA ROMSKE
POMOČNIKE ZA RAZVIJANJE DIGITALNIH
KOMPETENC PRI ROMSKIH UČENCIH**

KAZALO

KAZALO	1
1. UVOD	2
2. UPORABA INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE (IKT-ja) PRI POUKU	4
3. PREDSTAVITEV PROGRAMA USPOSABLJANJA	5
3.1 CILJNA SKUPINA	5
3.2 VSEBINA PROGRAMA	5
3.3 STRUKTURA PROGRAMA	6
4. PROGRAM USPOSABLJANJA ROMSKIH POMOČNIKOV	7
4.1 MODUL 1: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH UČENCIH V PRVI TRIADI OSNOVNE ŠOLE ..	7
4.1.1 DIGITALNE NAPRAVE	7
4.1.2 INTERNET	8
4.1.3 DIGITALNO RISANJE	9
4.1.4 DIGITALNO PISANJE	10
4.1.5 VIDEO KLICI/SESTANKI	11
4.2 MODUL 2: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC ROMSKIH UČENCEV DRUGE IN TRETJE TRIADE OSNOVNE ŠOLE	12
4.2.1 RAČUNALNIŠKI SESTAV	12
4.2.2 INTERNET	13
4.3.2 RABA ELEKTRONSKEGA NASLOVA IN UPRAVLJANJE Z ELEKTRONSKO POŠTO	14
4.3.3 USTVARJANJE DOKUMENTOV IN UREJANJE BESEDIL	15
4.3.5 SPLETNE UČILNICE	16
4.3 MODUL 3: KREPITEV TEMELJNIH DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH POMOČNIKI IN UČITELJIH 17	
4.3.1 DIGITALNO-INFORMACIJSKA PISMENOST	17
4.3.2 DIGITALNA KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE	18
4.3.3 OBLIKOVANJE DIGITALNE VSEBINE	19
4.3.4 UPORABA DIGITALNE TEHNOLOGIJE PRI POUČEVANJU IN UČENJU	20
4.3.5 POUK NA DALJAVO/VIRTUALNI POUK	21
5. PONAVLJANJE IN UTRJEVANJE	22
5.1 MODUL 1: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH UČENCIH PRVE TRIADE	22
5.2 MODUL 2: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH UČENCIH DRUGE IN TRETJE TRIADE	22
5.3 MODUL 3: KREPITEV TEMELJNIH DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH POMOČNIKI IN UČITELJIH 23	

1. UVOD

Vzgoja in izobraževanje, posledično pa tudi inkluzija učencev, pripadnikov romske etnične manjšine, je predmet različnih raziskav, pogovorov ter razprav na mednarodni, nacionalni pa tudi regionalni in lokalni ravni že vrsto let. Potreba po tovrstnih raziskavah in razpravah temelji na dejstvu, da se učitelji in drugi pedagoški delavci na dnevni ravni srečujejo z določenimi specifikami pri poučevanju romskih učencev. Težave, na katere pedagoški in drugi strokovni delavci v šolskem okolju pri delu z romskimi učenci naletijo, so najpogosteje povezane s kulturnimi ter socialno-ekonomskimi razlogi, še vedno pa so pogoste tudi jezikovne ovire, saj velika večina romskih učencev še vedno izjemno slabo obvlada državni jezik, ki je zanje jezik okolja. Po Nuhanoviću (2021)¹ je prilagajanje na kulturo šole stresno za vse otroke, romski otroci pa se pri tem dodatno soočajo še s socialnimi in kulturnimi razlikami, ki se pojasnjujejo kot »dejavniki, ki vplivajo na neenake dosežke v izobraževanju. Raziskava (Luciak in Lieg, 2009)² kažejo, da učitelji v osnovnih šolah romskim učencem pripisujejo pozitivne lastnosti in smatrajo, da so nadarjeni, šolski neuspeh pa pripisujejo predvsem pogostemu izostajanju od pouka, pomanjkanju starševske podpore tekom šolanja in vplivu okolja, v katerem živijo (romska naselja). Kovač (2021)³ v raziskavi o počutju romskih učencev v osnovni šoli ugotavlja, da je slednje dobro, saj so intervjuvanci navajali, da se v šoli dobro počutijo in da šolo radi obiskujejo. Na njihovo počutje v šoli vplivajo pozitivni socialni odnosi z vrstniki in učitelji, saj so slednje najpogosteje navajali kot razlog za priljubljenost šole ter lastnega dobrega počutja v šoli. Na podlagi tega lahko sklepamo, da romski učenci dajejo velik pomen odnosom z drugimi akterji v šoli. Njihove pripovedi so pokazale, da se z izjemo nekaj učencev, romski učenci v šoli počutijo sprejete, kar je izredno pomembna in pozitivna ugotovitev. Razni avtorji namreč (glej na primer Cornelius-White, 2007; Oberle in Schonert-Reichl, 2013; Rambaran idr., 2017) govorijo o vplivu socialnih odnosov na različne vidike šolske uspešnosti učencev, na katere prav tako pomembno vpliva dobro počutje v šoli (glej Pietarinen, Soini in Phältö, 2014; Elovainio in sodelavci, 2011). Tovrstne ugotovitve sovpadajo s teoretičnimi izhodišči, ki

¹ Nuhanović, S. (2021). Stavovi učitelja o obrazovnoj inkluziji romskih učenika. *Magistra ladertina*, 16 (2): 73-90.

² Luciak, M. i Liegl B. (2009). Fostering Roma students' educational inclusion: a missing part in teacher education. *Intercultural education*, 20 (6), 497–509.

³ Kovač, L. (2021). Počutje romskih učencev v šoli. *Magistrska naloga*.

izpostavljajo, da so prav šolski odnosi tisti, ki vplivajo na počutje učencev v šoli in da gre za veliko večji vpliv na počutje učencev v šoli, kot ga imajo lahko drugi dejavniki.

Dobro počutje romskih otrok v osnovni šoli in pozitivni socialni odnosi z vrstniki ter učitelji lahko pomembno vplivajo na učni uspeh romskih otrok, na njihovo dožemanje šole ter redno obiskovanje osnovne šole, obenem pa tudi na odločitev za nadaljevanje šolanja po zaključeni osnovni šoli.

Čas pandemije Covid-19 je vplival na proces vzgoje in izobraževanja pri vseh učencih. Pouk se je praktično čez noč začel odvijati na daljavo, pred učence, dijake, študente, starše šolajočih se otrok, predvsem pa pred učitelje, postavil izzive, s katerimi se do takrat niso srečali. Pri mnogih je zaradi slabe digitalne pismenosti in pomanjkanja osnove digitalne opreme prišlo do tega, da so le s težavo spremljali pouk, ki se je odvijal na daljavo. Pri tem so bili otroci iz najbolj socialno-ekonomsko ogroženih družin najbolj izpostavljeni, saj so se poleg manka digitalnih kompetenc (tudi pri starših), srečevali še s tehničnimi ovirami (doma niso razpolagali z računalnikom ali tablico, imeli so slabo internetno povezavo ali bili celo brez slednje) in tako niso imeli temeljnih pogojev za spremljanje pouka na daljavo. Romski učenci pri tem niso bili nobena izjema. Pri slednjih je tudi razvitost digitalnih kompetenc bila izjemno nizka, pri mnogih je šlo celo za popolno odsotnost slednjih, zaradi enakega vzroka pa jim pri delu niso mogli pomagati niti njihovi starši. Poleg navedenega pa je bilo potrebno upoštevati tudi dejstvo, da učenci, ki prebivajo v romskih naseljih, v veliki večini primerov niso imeli prostora, v katerem bi lahko brez zunanjih motenj spremljali pouk (npr. svoje sobe).

Vsi navedeni razlogi so od učiteljev, strokovnih sodelavcev v šoli in romskih pomočnikov zahtevali, da slednji ne samo razumejo vse okoliščine, v katerih so romski učenci spremljali pouk na daljavo, ampak predvsem, da pouk prilagodijo do te mere, da ga bodo le-ti lažje spremljali in pri njem tudi sodelovali. Splet okoliščin je tako zahteval posedovanje digitalnih kompetenc in aktivno uporabo IKT opreme, ki je učencem bila na voljo (navadno so to pri romskih učencih bili pametni telefoni). Ker so slednji bili digitalno skoraj popolnoma nepismeni, so jim romski pomočniki pogosto kopirali delovne liste in jih puščali v nabiralniku, da bi jih otroci rešili, vendar zaradi jezikovnih ovir pogosto tudi tega niso bili zmožni. Romski otroci so nato fotografirali izpolnjene delovne liste in jih učiteljem pošiljali preko določene aplikacije. Mnogim romskim otrokom se v spletno učilnico cel čas trajanja pouka na daljavo ni uspelo niti prijaviti, kaj šele, da bi v njej poiskali učno snov, nalogo ali delovne liste, ki so jih

naložili posamezni učitelji. Enako pa je bilo s spremljanjem pouka na daljavo preko različnih aplikacij, ki so jih uporabljale posamezne šole. Posledično je mnogo romskih učencev imelo izjemno slab učni uspeh ob koncu šolskega leta, mnogi med njimi pa razreda zaradi navedenih razlogov tudi niso izdelali.

Upoštevajoč dejstvo, da so se tudi romski pomočniki prvič srečali s situacijo, kjer se je pouk iz fizičnih učilnic prenesel v virtualno okolje ter se tudi sami srečali z mnogimi do tedaj neznanimi situacijami, pa tudi dejstvo, da mnogi nimajo razvitih digitalnih kompetenc do te mere, da bi jih lahko brez težav prenašali na romske učence, je bila primarna motivacija partnerstva razvoj in priprava programa usposabljanja za romske pomočnike, v okviru katerega bi obstoječe digitalne kompetence nadgradili in jih razvili do te mere, da bi jih brez težav prenašali na romske učence in posledično slednje usposobili za pouk na daljavo.

2. UPORABA INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE (IKT-ja) PRI POUKU

V zadnjih dveh desetletjih je svet zajela eksplozija mobilne tehnologije. Prenosni računalniki, pametni telefoni, tablice in druge prenosne digitalne naprave so postale lahko dostopne in pogosto nujne za uporabo skoraj vsem ljudem. Posledično sta informacijsko-komunikacijska tehnologija (IKT) in njena uporaba danes sestavni del sodobnega življenja (Kolić-Vehovec, 2020)⁴. Glede na to, da je šolski sistem tesno povezan s splošnimi družbenimi spremembami, digitalna transformacija družbe zahteva nujno implementacijo IKT v izobraževanje, ne samo z vidika razvoja digitalnih kompetenc učencev in novih strategij poučevanja in učenja z uporabo digitalnih orodij, ampak tudi visoko razvito digitalno pismenost učiteljev in drugih strokovnih sodelavcev v šolah (Ivanković, Igić, 2020)⁵. Obenem se učitelji morajo zavedati, da je pouk potrebno prilagajati vedno bolj zahtevnim učencem, ki jim rokovanje z IKT ni tuje, a je žal njihova digitalna pismenost izjemno šibka. Od učiteljev, strokovnih sodelavcev in romskih

⁴ Kolić-Vehovec, Vuković A., Mehić N. (2020), Uvođenje suvremenih tehnologija u učenje i poučavanje. U: Kolić-Vehovec, S. (Ur.), *Uvođenje suvremenih tehnologija u učenje i poučavanje: istraživanje učinaka pilot-projekta e-škole*, Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, 3-37.

⁵ Ivanković I., Igić I. (2020), Stavovi roditelja osnovnoškolskih učenika grada Zagreba o uporabi IKT u nastavi na daljinu tijekom pandemije bolesti COVID-19. *Metodički ogledi: časopis za filozofiju odgoja*, 28 (2): 39-62.

pomočnikov se pričakuje, da bodo uporabljali digitalno tehnologijo pri poučevanju in prenašanju znanja, od učencev pa se pričakuje, da bodo uporabljali informacije in digitalna orodja za deljenje, ustvarjanje in povezovanje znanja z realnimi situacijami iz vsakdanjega življenja. Navedeno od učiteljev, pomočnikov, romskih pomočnikov in učencev zahteva digitalne kompetence. Koncept digitalnih kompetenc lahko definiramo kot specifičen nabor spretnosti, znanja in odnosov, potrebnih pri uporabi IKT za namene opravljanja določene naloge, reševanja problemov, komuniciranja, ustvarjanja vsebin, uporabe informacij itd. (Pahljina-Reinić, Rončević). Zubković, Kolić-Vehovec, 2020)⁶. V času pandemije in nujnega neposrednega izobraževalnega dela na daljavo sta uporaba IKT in posedovanje digitalnih kompetenc postala izjemnega pomena za vse deležnike izobraževalnega procesa za izvajanje čim uspešnejšega procesa učenja in pridobivanja novih znanj. Ob tem je bila bolj kot kdaj koli poprej izpostavljena potreba po krepitvi obstoječih, pa tudi razvijanju novih digitalnih kompetenc, predvsem pri učiteljih in strokovnih delavcev na šolah, posledično pa tudi pri romskih pomočnikih, ki romskim učencem med drugim pomagajo tudi pri učenju.

3. PREDSTAVITEV PROGRAMA USPOSABLJANJA

3.1 CILJNA SKUPINA

Program usposabljanja je namenjen romskim pomočnikom v osnovnih šolah. Temeljni, splošni cilj programa usposabljanja je razviti pri romskih pomočnikih digitalne kompetence in jih usposobiti na področju prenašanja in razvijanja digitalne pismenosti, da bodo lahko pridobljeno znanje uspešno prenašali na romske učence. Tako bi lahko romski učenci v prihodnosti uspešneje in lažje sodelovali pri pouku na daljavo. Dodatno se v program usposabljanja lahko vključijo učitelji osnovnih šol, ki se pri pouku v okviru različnih predmetov ukvarjajo z razvijanjem temeljnih digitalnih kompetenc pri učencih.

3.2 VSEBINA PROGRAMA

Program temelji na neformalnem pristopu k poučevanju in vključuje vsebine, uporabne za vse izobraževalne ustanove, ki se ukvarjajo s formalnim in neformalnim izobraževanjem pripadnikov romske skupnosti, prvenstveno pa je namenjen usposabljanju romskih

⁶ Pahljina-Reinić, R., Rončević Zubković B., Kolić-Vehovec S. (2020), Digitalne kompetencije nastavnika i učenika. U: Kolić-Vehovec, S. (Ur.), *Uvođenje suvremenih tehnologija u učenje i poučavanje: istraživanje učinaka pilot-projekta e-škole*, Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, 119-168.

pomočnikov v osnovnih šolah. Vsebina programa je namenjena krepitvi naslednjih didaktičnih kompetenc:

- Kompetence za delo z digitalnimi viri, tj. kompetence, ki so pomembne za čim bolj učinkovito uporabo razpoložljivih virov, ustvarjanje novih in izmenjavo obstoječih virov in učnih gradiv.
- Usposobljenost za uporabo digitalne tehnologije za izvajanje učnega procesa, vključno s podporo za kakovostno učenje, ki temelji na samostojnem in sodelovalnem učenju učencev.
- Kompetence, povezane s procesom preverjanja in vrednotenja znanja z uporabo IKT.
- Usposobljenost za prevzemanje odgovornosti za razvijanje pedagoških digitalnih kompetenc.
- Kompetence za opolnomočenje učencev romske etnične manjšine za uspešno učenje na daljavo.
- Usposobljenost za varno uporabo interneta in druge sodobne tehnologije, predvsem pa družbenih omrežij in aplikacij, ki jih najpogosteje uporabljajo mladi.

3. 3 STRUKTURA PROGRAMA

Program je razdeljen na tri dele oziroma module:

1. Razvoj digitalnih kompetenc romskih učencev v prvi triadi.
2. Razvoj digitalnih kompetenc romskih učencev v drugi in tretji triadi.
3. Krepitev osnovnih kompetenc digitalne pismenosti pri romskih pomočnikih in učiteljih, ki svoje znanje prenašajo na romske učence.

Vsak modul vsebuje opis vsebine, ki jo je potrebno obravnavati, splošne in specifične cilje modula ter standarde znanja, ki jih je treba doseči. Modula za razvoj digitalnih kompetenc učencev v prvi ter drugi in tretji triadi skupaj obsegata 20 andragoških ur, to je 10 ur za posamezen modul, modul za krepitev temeljnih kompetenc digitalne pismenosti romskih pomočnikov in učiteljev pa obsega 20 andragoških ur. Na koncu programa so vprašanja za ponavljanje in utrjevanje.

4. PROGRAM USPOSABLJANJA ROMSKIH POMOČNIKOV

4. 1 MODUL 1: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH UČENCIH V PRVI TRIADI OSNOVNE ŠOLE

4. 1. 1 DIGITALNE NAPRAVE

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Spoznati digitalne naprave s poudarkom na namiznem računalniku in njegovih osnovnih delih.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo osnovne digitalne naprave: namizni računalnik, prenosnik, tablico; - spoznajo dele namiznega računalnika in njihovo namembnost; - naučijo se prižigati in ugasniti namizni računalnik. 	<ul style="list-style-type: none"> - Znajo naštet in prepoznati osnovne digitalne naprave; - razlikujejo med namiznim računalnikom prenosnikom in tablico; - znajo poimenovati in prepoznati monitor, zvočnik, centralno enoto, tiskalnik, tipkovnico in miško kot osnovne dele namiznega računalnika; - znajo razložiti delovanje osnovnih delov računalnika; - znajo prižgati in ugasniti namizni računalnik. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - delo s fotografijami. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev. 	2

4.1.2 INTERNET

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati pojem in koncept interneta ter njegove možnosti s poudarkom na e-bontonu.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo pojem internet; - spoznajo prednosti, ki jih omogoča internet; - spoznajo pravila dostojnega obnašanja na internetu; - se naučijo varovati osebne podatke in varno uporabljati internet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Znajo razložiti, kaj je internet; - znajo naštetih prednosti izmenjave, prejemanja in pošiljanja sporočil kot osnovne funkcije interneta; - se znajo vljudno, odgovorno obnašati in spoštovati druge na internetu; - poznajo svoje osebne podatke in nevarnosti (pasti) njihove objave. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - pojasnjevanje, - razlaga, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - delo s fotografijami. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - delo v dvojicah, - individualna. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - branje, - brainstorming, - razprava, - predstavitev. 	2

4.1.3 DIGITALNO RISANJE

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Spoznjo aplikacijo za digitalno risanje.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo koncept digitalnega risanja; - spoznajo aplikacijo Microsoft Fresh Paint in njene osnovne zmožnosti; - naučijo se digitalno risati/slikati. 	<ul style="list-style-type: none"> - Razložijo koncept digitalnega slikanja/risanja in navedejo aplikacijo Fresh Paint kot možnost za digitalno risanje/slikanje; - znajo pokazati osnovna orodja v aplikaciji (barva, vrsta čopiča/pisala, vrsta papirja); - samostojno izdelajo digitalno risbo/sliko in jo shranijo. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - pojasnjevanje, - razlaga, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - delo s fotografijami. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - delo v dvojicah, - delo v manjših skupinah, - individualna. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - branje, - predstavitev. 	2

4.1.4 DIGITALNO PISANJE

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Spoznajo aplikacijo/ program za digitalno pisanje.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo koncept digitalnega pisanja; - spoznajo aplikacijo Microsoft WordPad in njene osnovne zmožnosti; - naučijo se ustvariti enostavno digitalno besedilo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Razložijo koncept digitalnega pisanja; - navedejo dele ona programa WordPad in pojasnijo njihovo namembnost - samostojno oblikujejo kratko digitalno besedilo in ga shranijo. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - pojasnjevanje, - razlaga, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - delo s fotografijami. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - delo v dvojicah, - delo v manjših skupinah, - individualna. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - branje, - predstavitev. 	2

4.1.5 VIDEO KLICI/SESTANKI

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Spoznajo koncept video klica/sestanaka.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Naučijo se razložiti koncept in namen video klica/sestanaka; - spoznajo programe, ki omogočajo video klice/sestanke pri šolanju na daljavo. - naučijo se pridružiti in zapustiti video klic/sestaneke v aplikaciji Zoom in Teamsih ter spoznajo temeljne funkcije obeh aplikacij. 	<ul style="list-style-type: none"> - Znajo razložiti, kako poteka videoklic/sestaneke in čemu je namenjen; - znajo poimenovati 2 platformi ali aplikaciji, ki omogočata video klice/sestanke. - znajo se pridružiti in zapustiti video klic/sestaneke v aplikaciji Zoom in Teams ter poznajo osnovne funkcije obeh aplikacij. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - pojasnjevanje, - razlaga, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - delo s fotografijami. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - delo v manjših skupinah, - individualna. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - pogovor, - razprava, - brainstorming, - predstavitev. 	2

4.2 MODUL 2: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC ROMSKIH UČENCEV DRUGE IN TRETJE TRIADE OSNOVNE ŠOLE

4.2.1 RAČUNALNIŠKI SESTAV

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati osnovne dele računalnikas poudarkom na osnovnih delih in njihovih funkcijah.</i></p>	<p>- Spoznajo trdi disk, zaslon, tipkovnico in miško;</p> <p>- ločijo trdi disk, zaslon, tipkovnico in miško;</p> <p>- uporabljajo in znajo razložiti, čemu služi trdi disk, zaslon, tipkovnica in miška.</p>	<p>- Znajo pokazati trdi disk, zaslon, tipkovnico in miško;</p> <p>- razlikujejo med namiznim računalnikom in tablico;</p> <p>-znajo napisati kratki tekst v Wordu in ga shraniti ter pri tem uporabljati ustrezne dele računalnika;</p> <p>- znajo prižgati in ugasniti namizni računalnik.</p>	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - delo s fotografijami. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - razprava. 	2

4.2.2 INTERNET

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati osnovne možnosti, ki jih ponuja internet s poudarkom na spletnih brskalnikih in iskanju podatkov in informacij po internetu.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo internetne brskalnike; - spoznajo internetne iskalnike in filtriranje podatkov in informacij na internetu, - vedo, kaj je Wikipedija ter čemu služi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Znajo naštet več internetnih brskalnikov; - znajo odpreti internetni brskalnik; - znajo uporabljati spletni brskalnik in njegove elemente (orodja in zavihke internetnega brskalnika); - znajo uporabljati spletni iskalnik; - samostojno iščejo informacije in podakte na svetovnem spletu. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v manjših skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje, - brainstorming. 	2

4.3.2 RABA ELEKTRONSKEGA NASLOVA IN UPRAVLJANJE Z ELEKTRONSKO POŠTO

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati e-poštne storitve in možnosti e-poštnega naslova ter si odpreti e-mail.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo, katere e-poštne storitve obstajajo na internetu; - naučijo se ustvariti e-poštni naslov; - naučijo se pisati in pošiljati elektronsko pošto; - naučijo se k elektronski pošti dodajati priponke; - naučijo se odpreti prejeto elektronsko pošto in jo posredovati naprej. 	<ul style="list-style-type: none"> - znajo naštetih več e-poštnih storitev, kjer je možno ustvariti e-poštni naslov; - razlikujejo pojma: e-naslov in e-pošta; - ustvarijo svoj e-poštni naslov; - odprejo in preberejo prejeto elektronsko pošto; - sestavljajo in samostojno pošiljajo e-sporočila prejemnikom; - znajo dodati priponko k elektronski pošti. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v manjših skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje, - brainstorming. 	2

4.3.3 USTVARJANJE DOKUMENTOV IN UREJANJE BESEDIL

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati program za ustvarjanje besedil in možnosti, ki jih ponuja, s poudarkom na ustvarjanju in urejanju besedil.</i></p>	<p>- Spoznajo, osnovne ukaze za delo v Microsoft Wordu;</p> <p>- spoznajo osnovna orodja za ustvarjanje in urejanje besedila.</p>	<p>- znajo poimenovati program za ustvarjanje in urejanje besedil;</p> <p>- znajo s tipkovnico odpreti Microsoft Word in napisati preprosto besedilo;</p> <p>- znajo poravnati in urediti besedilo s pravilnimi orodji in ukazi;</p> <p>- znajo nastali dokument shraniti in poimenovati, znajo ustvariti mapo na namizju;</p> <p>- znajo poiskati shranjen dokument, ga popraviti in ponovno shraniti.</p>	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - pogovor, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah. 	<p>- poslušanje,</p> <p>- predstavitev,</p> <p>- branje.</p> <p>.</p>	<p>2</p>

4.3.5 SPLETNE UČILNICE

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati koncept in funkcijo spletnih razredov in spletnih učilnic, ki se uporabljajo za spremljanje pouka na daljavo.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo različna spletna mesta, s katerimi lahko spremljajo pouk v spletnih učilnicah; - spoznajo pojem in koncept spletne učilnice; - spoznati možnosti e-poučevanja in možnosti, ki jih nudijo spletne učilnice. 	<ul style="list-style-type: none"> - Znajo našteti različna spletna mesta, ki ponujajo spletne učilnice in spremljanje pouka na daljavo; - znajo ustvariti uporabniški profil na eni izmed strani; - se znajo vključiti v spletno učilnico; - samostojno spremljajo e-poučevanje preko spletne učilnice; - v spletni učilnici znajo poiskati dokumente in jih vanjo naložiti; - znajo izklopiti/vklopiti video zaslon/mikrofon, oboje samostojno uporabljajo. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje. 	2

4.3 MODUL 3: KREPITEV TEMELJNIH DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH POMOČNIKIH IN UČITELJIH⁷

4.3.1 DIGITALNO-INFORMACIJSKA PISMENOST

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Razumeti bistvo in smotre uporabe digitalnih podatkov, vsebin in informacij.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Naučijo se pravilnega načina iskanja potrebnih digitalnih informacij in podatkov s poudarkom na filtriranju nepotrebne vsebine; - razumejo pomen kritičnega vrednotenja najdenih digitalnih informacij/vsebin; - naučijo se upravljati s podatki, digitalnimi informacijami in vsebinami. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uspešno iščejo zahtevane digitalne vsebine/informacije z iskanjem po internetu s pomočjo iskalnika in ključnih besed; - kritično ocenijo ustreznost in točnost digitalnih vsebin/informacij glede na potrebo; - brez težav shranijo digitalno vsebino/informacije, najdene v brskalniku. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje, - zapisovanje, - razprava. 	4

⁷ Žuvić, M., Brečko, B., Krelja Kurelović, E., Galošević, D. i Pintarić, N. (2016). *Okvir za digitalnu kompetenciju korisnika: Učitelja/nastavnika, stručnih suradnika, ravnatelja i administrativnog osoblja*. Zagreb: Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet. Preuzeto s: <https://www.researchgate.net/publication/313262462> *Okvir za digitalnu kompetenciju korisnika u skoli u citeljanastavnika i strucnih suradnika ravnatelja i administrativnoga osoblja*

4.3.2 DIGITALNA KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Razumeti pomen digitalne komunikacije in sodelovanja ter pomen e-bontona, spoznati aplikacije za potrebe digitalne komunikacije.</i></p>	<p>- Razumejo pomen digitalne komunikacije in sodelovanja v digitalni komunikaciji;</p> <p>- pri komunikaciji upoštevajo e-bonton, poznajo pravila komuniciranja;</p> <p>- naučijo se uporabljati različne aplikacije za potrebe digitalnega komuniciranja (vsaj 2) ter uspešno komunicirajo preko aplikacij.</p>	<p>- Znajo razložiti prednosti in pomanjkljivosti digitalne komunikacije ter vedeti, kdaj jo lahko uporabljamo, predvsem pa, koliko časa;</p> <p>- poznajo vse elemente e-bontona, predvsem pa razumejo, zakaj se izklaplja mikrofona, kako se prijavimo k besedi, kdaj lahko svoje mnenje delimo preko pogovora;</p> <p>- brez težav uporabljajo vsaj 2 različni aplikaciji za digitalno komuniciranje in poznajo večino funkcij slednjih ter jih aktivno uporabljajo.</p>	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje, - zapisovanje, - razprava. 	4

4. 3. 3 OBLIKOVANJE DIGITALNE VSEBINE

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Naučiti se samostojno ustvarjati in oblikovati vsebine z digitalnimi orodji in aplikacijami</i>	- Nadgradijo veščine ustvarjanja in oblikovanja digitalnih izobraževalnih vsebin z različnimi digitalnimi orodji in aplikacijami ter jih naredijo privlačne za ciljno skupino.	- Navajajo imena digitalnih orodij in/ali aplikacij, ki se uporabljajo za ustvarjanje digitalnih vsebin; - samostojno uporabljajo digitalna orodja in aplikacije ter z njihovo pomočjo ustvarjajo digitalne vsebine za učence; - samostojno izdelajo infografiko na izbrano učno temo/vsebino v enem izmed predstavljenih digitalnih orodij (npr. Canva).	Metode dela: - predavanje, - predstavitev, - demonstracija, - razprava. Oblike dela: - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v skupinah.	- poslušanje, - predstavitev, - branje, - zapisovanje, - razprava. .	4

4.3.4 UPORABA DIGITALNE TEHNOLOGIJE PRI POUČEVANJU IN UČENJU

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<p><i>Spoznati uporabnost in pomen uporabe digitalne tehnologije v procesu posredovanja novih izobraževalnih vsebin učencem.</i></p>	<p>- Pri poučevanju suvereno uporabljajo sodobno digitalne opremo in pripomočke.</p> <p>- poznajo pomen in obnem ozavšečajo kolege o prednostih in pomenu digitalne tehnologije pri vodenju pedagoške dokumentacije</p>	<p>- Navajajo imena predstavljene sodobne digitalne opreme, ki posodablja in bogati izobraževalni proces ter poznajo namen slednje;</p> <p>- brez večjih težav uporabljajo digitalno opremo (npr. namizni/prenosni računalnik, projektor, pametno tablo itd.);</p> <p>- brez večjih težav uporabljajo digitalna orodja kot pomoč pri vodenju pedagoške dokumentacije (npr. izdelava in izpolnjevanje tabele v Microsoft Wordu).</p>	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje, - zapisovanje, - razprava. 	4

4.3.5 POUK NA DALJAVO/VIRTUALNI POUK

SPLOŠNI CILJI	CILJI ZA UDELEŽENCE	STANDARDI ZNANJA	OBLIKE/METODE DELA	STRATEGIJE POUČEVANJA	ŠTEVILO UR
<i>Spoznati postopke in proces pouka na daljavo.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo platforme in/ali aplikacije, ki omogočajo poučevanje in spremljanje pouka na daljavo; - podrobneje spoznajo delovanje ene izmed predstavljenih platform. 	<ul style="list-style-type: none"> - Navajajo imena platform in/ali aplikacij, kjer lahko učenci spremljajo pouk na daljavo ter poznajo temeljne funkcije; - ustvarijo uporabniški računl na eni izmed predstavljenih platform/spletnih učilnic (npr. Teams, Google classroom, Moodle); - na platformo/v spletno učilnico nalagajo gradivo, ki učencem pomaga slediti pouku na daljavo; - uspešno pošilja, sprejema, odpira in posreduje sporočila preko izbrane platforme. 	<p>Metode dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predavanje, - predstavitev, - demonstracija, - razprava. <p>Oblike dela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frontalna, - individualna, - delo v dvojicah, - delo v skupinah. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslušanje, - predstavitev, - branje, - zapisovanje, - razprava. 	4

5. PONAVLJANJE IN UTRJEVANJE

5.1 MODUL 1: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC PRI PROMSKIH UČENCIH PRVE TRIADE

1. Katere so osnovne digitalne naprave?
2. Kateri so osnovni deli namiznega računalnika in kakšen je njihov namen?
3. S svojimi besedami opišite pojem »internet«.
4. Kaj je mogoče storiti z uporabo interneta?
5. Kakšna so pravila vljudnega obnašanja na internetu, predvsem na družbenih omrežjih?
6. Zakaj je pomembno, da osebnih podatkov ne objavljamo na internetu?
7. Kako se imenuje aplikacija, ki omogoča digitalno risanje?
8. Katero so osnovna orodja aplikacije za digitalno risanje in kaj lahko počnemo z njimi?
9. Kako se imenuje aplikacija, ki omogoča digitalno pisanje?
10. Kateri so deli okna v aplikaciji za digitalno pisanje?
11. Opišite izraz "virtualni klic" s svojimi besedami.
12. Kateri programi omogočajo virtualne klice in/ali sestanke?

5.2 MODUL 2: RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMMSKIH UČENCIH DRUGE IN TRETJE TRIADE

1. Kateri so osnovni deli računalnika in čemu služijo posamezni deli?
2. Kaj nam omogoča internet?
3. Kakšna je razlika med internetnim brskalnikom in internetnim iskalnikom?
4. Naštejte imena internetnih brskalnikov in internetnih iskalnikov, ki jih poznate.
5. Kakšna je razlika med e-poštnim naslovom in e-pošto?
6. Naštejte imena e-poštnih storitev, ki jih poznate.
7. Kaj lahko pošljete po e-pošti?
8. Kako se imenuje program za ustvarjanje digitalnega besedila?
9. Kaj lahko počnemo v programu za ustvarjanje digitalnega besedila?
10. S svojimi besedami opišite izraz "virtualno poučevanje".
11. Kaj omogoča pouk na daljavo?
12. Poimenujte platforme, ki omogočajo spletne učilnice.

5.3 MODUL 3: KREPITEV TEMELJNIH DIGITALNIH KOMPETENC PRI ROMSKIH POMOČNIKIH IN UČITELJIH

1. Kako najti potrebne informacije in/ali podatke na internetu?
2. S čim iščemo po internetu?
3. Kaj upoštevamo pri kritičnem ocenjevanju ustreznosti in točnosti najdenih informacij/vsebin?
4. Katere aplikacije in/ali orodja omogočajo digitalno komunikacijo?
5. Kateri podatki so (najpogosteje) potrebni za ustvarjanje digitalne identitete na spletnih platformah?
6. Kakšna so pravila vljudnega digitalnega komuniciranja?
7. Katera digitalna orodja nam omogočajo ustvarjanje digitalnih vsebin?
8. Katera digitalna oprema omogoča učenje na daljavo?
9. Kateri digitalni programi so lahko v pomoč pri vodenju pedagoške dokumentacije in na kakšen način?
10. Kakšne so prednosti učenja na daljavo?
11. Katere platforme omogočajo učenje na daljavo?
12. Kakšna dejanja omogočajo platforme za učenje na daljavo?